

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 86. — ŠTEV. 86.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 13, 1925. — PONDELJEK, 13. APRILA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NEMŠKA VOLILNA KAMPANJA

Hindenburg in Marx sta izdala velikonočne volilne pozive. — Moje življenje je odprta knjiga, je rekel kandidat junkerjev, ki je poklical Vsemogočnega na pomoč v kampanji. — Predsednik mora biti simbol nemške enotnosti.

BERLIN, Nemčija, 12. aprila. — V proklamaciji na nemški narod, ki je bila izdana včeraj, se je obrnil prejšnji maršal von Hindenburg, predsedniški kandidat združenih strank desnice, nacijsko-konservativnega bloka in drugih strank, na vse domoljubne Nemce, ki žele "zavarovati čast nemškega imena in družabni mir".

Wilhelm Marx, kandidat liberalnih strank, je tudi izdal velikonočni poziv ter pozval nemške volilce, naj podpirajo ustavo.

Proklamacija von Hindenburga se strogo izogiba izraza "republika" ter se glasi v njej:

— Moje življenje je odprta knjiga. Mislim, da sem storil svojo dolžnost v težkih časih. Kot vojak sem imel v mislih le dobrobit celega naroda, ne pa dobrobit posameznih strank. Glavni izvrševalni uradnik mora stati nad strankami.

— Nikdar nisem izgubil vere v nemški narod in v pomoč Vsemogočnega. Nisem več mlad, da bi vrjel v nenadno izpremembo stvari v splošnem. Niti vojna, niti notranja vstaja ne more oprostiti našega zaslužjenega in nesrečno razdvojenega naroda.

— Treba je dolgega in miroljubnega dela, posebno da se doseže to, kar bo izčistilo naše politično življenje ter odstranilo politike, ki se poslužujejo politike v svoje osebne svrhe.

— Prav kot ni prvi predsednik nikdar zanikal svojega socijalističnega izvora, tako tudi ne more nikdo pričakovati od mene, da bi se odpovedal svojim političnim prepričanjem. V sedanjem času smatram za odločilno ne oblike vlade, temveč duha, ki jo navdaja.

— Nemška ustava kaže pot v narodnih bojih za prostost, potem katere bo mogel izpolniti svoje dolžnosti napram človeštvu, — je izjavil prejšnji kancelar Marx v svojem pozivu.

— Predsednik mora biti simbol in branilec nemške enotnosti, — ne le enotnosti jezika in oblike vlade, temveč tudi enotnost duha, — je nadaljeval. — Temelj družabne enotnosti pa se mi zdi prostost posameznika in odgovornost napram skupnosti. Kdorkoli se zaveda te dolžnosti, bo nastopil v soglasju z etičnimi principiji.

— Vsakemu posameznemu je treba prepustiti, da živi soglasno s svojim verskim prepričanjem. Naloga nemškega naroda je boriti se za prostost, da bo mogel izpolniti svoje dolžnosti napram človeštvu. Nemška ustava kaže pot. Stari črno-rdeči-zlati simbol kaže cilj, namreč prostost Nemčije ter njeno sodelovanje za srečnejšo bodočnost Evrope.

— Prostost in smisel moralne dolžnosti naj postaneta vera nemškega naroda, stoječa nad strankarskimi interesi in strankami. Pripomoči k temu cilju bo moje prizadevanje, kamorkoli me postavlja volja in zaupanje naroda.

Pesimistični Brandes.

DUNAJ, Avstrija, 10. aprila. Tri in osemdeset let stari, po vsem svetu znani in slavni danski kritik, George Brandes, katerega imenujejo pogosto tudi "modreca evropske kulture", je imel včeraj zvečer tukaj predavanje, v katerem se je zelo pesimistično izrazil glede bodočnosti sveta.

Dr. Brandes vidi v propadanju nacionalizma znamenje razpadanja kulture ter naraščanja temnih tendenc. Naziranjia evropskih narodov, — je rekel, — so se razširila tudi na Ameriko. V anglosakonskih deželah smatrajo Francijo kot dediča pruskega militarizma.

Je kupila od Detroit and Cleveland Navigation Company parnika "St. Ignace", v pričakovanju velikega navala na Ontario, ko bo postalo prodajanje piva tamkaj zopet postavno.

Parnik "St. Ignace", ki lahko sprejme na krov osemsto potnikov, bo stopil na mesto manjšega parnika "Colonial" ter bo prišel 28. maja redovno vsakdanjo vožnjo med Clevelandom in Port Stanley, Ont.

Sedem mrtvih pri eksploziji.

RIO JANEIRO, Argentina, 8. aprila. — Pri eksploziji nekoga svetilnika v tiskalnici bližini je bilo osem oseb usmrčenih, trideset pa ranjenih.

Pivski izlet v Ontario.

CLEVELAND, O., 12. aprila. — Western Reserve Navigation Co.

SLOVENSKA PESEM PRVIČ BROADCASTANA

ŠIROM ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIŠKIH

Če bi dr. Francetu Prešernu, največjemu slovenskemu pesniku in idealistu povedali, da bo slišala petje njegove pesmi vsa Amerika, bi rekel, čeprav je bil sam sanjač, da so to sanje, vizija, katere ni mogoče izpolniti.

"Glas Naroda" je objavil pred par dnevi, da bo slovenski pevski klub "Prešeren", iz Puebla, Colorado, razposlal po radio tri slovenske pesmi iz Denverja, Colo., da jih lahko sliši vsa dežela.

Iz Sacramenta do Denverja je v ravni ali zračni črti več kot 1200 milj, a ko je zapel dvojni kvartet "Prešerna" pod vodstvom Matt. Jermana:

— Ti si kriva,
Ljubeznjiva
Deklica neusmiljena!
Ti me raniš,
Ti mi braniš
Da ne morem spat' doma.

— — — je bilo slišati vsako posamezno besedo in vsak posamezni glas jasno in razločno. Vsi glasovi so se spajali v krasno harmonijo, prav kot da so pevec v Sacramento.

Zopet sem se spomnil onega, kar je rekel dr. Joseph Goričar na prijetnem in privatnem sestanku v Clevelandu pred par leti: —

"Naša mlajša generacija v Ameriki, ki se vsled nemarnosti in brezbrzičnosti ne nauči materinskega jezika, bo to obžalovala, ko bodo razposiljali z radio po svetu krasne slovenske pesmi, ne le iz te dežele, temveč iz pravih slovenskih dežel."

Naj se zabavajo domači Amerikanci obnem z Indijanci s fox trotom in z divjim afriškim jazzom.

Mi, ki smo se naučili slovenskih popevk, ko smo bili še v zibelki, vemo, kaj je sladko našim ušesom.

Kar pa se tiče vas, peveci društva "Prešern", ne zamudite nobene prilike, da pošiljate po radio v svet pesmi in popevke naše domovine.

Ko boste peli na koncertu v korist "Doma za slepce", skušajte razposlati po radio ves svoj program, da bomo tudi nenavzoči lahko slišali koncert. Potem objavite ceno vstopnine, da bomo imeli mi duševen užitek in da bodo zapušteni slepci dobili Dom, katerega nujno potrebujejo.

Walter Predovich.

Am. kongres in njegova polnomoč.

Najvišje sodišče Združenih držav bo razpravljalo in odločalo o polnomočeh kongresa. — Boj se vrši med predsednikom in senatom radi kontrole imenovanj.

WASHINGTON, D. C., 12. apr. Nadaljni boj med predsednikom in senatom se bo završil pred najvišjim sodiščem Združenih držav.

Ker je pred kratkim iznova potrdil svoj privilegij, ob priliki za vrnitve Charles Beecher Warren kot novega generalnega pravdnika, da lahko zavrne potrditev onih, katere je imenoval predsednik za ta ali oni urad, bo senat nastopil potom svojega predstavitelja med najvišjim sodiščem z izjavo, da ima kongres ustavno pravico predpisovati pogoje, na temelju katerih lahko predsednik odstrani one, katere je imenoval za urade ustvarjene od kongresa.

Kontroverza med eksekutivno in zakonodajno panogama vlade je bilo posledica afere Frank Myersa, katerega je predsednik Wilson imenoval pošttnim mojstrom v Portland, Ore. Wilson ga je odstranil iz urada januarja leta 1920 in nominacija njegovega naslednika ni bila doposlana senatu do julija 1921, ko je potekel njegov štiriletni termin. Predsednik tudi ni tekom tega časa obvestil senata o njegovem odstranjenju iz urada.

Myers se je boril proti akciji kot nepostavni in ko so potekla štiri leta, je tožil vlado za zaostalo plačo. Sodišče pa je izjavilo, da bi moral takoj vprizoriti akcijo ter je njegovo tožbo zavrnilo. Myers se je obrnil nato na najvišje sodišče Združenih držav.

Da se omogoči senatu odločitev, je sodišče dovolilo novo razpravo glede tega slučaja ter določilo senatorja Pepperja iz Pennsylvanije, da nastopi v imenu senata. Predsednika pa bo zastopal solicitor Beck.

Izprenjeni načrt prince iz Walesa.

NAKWA, Zlata obal zapadne Afrike, 12. aprila. — Prince iz Walesa bo ostal v koloniji ob Zlati obali do 21. aprila, in sicer vsled izbruha kuge v Lagos, kjer se je nameraval ustaviti. Prince bo izpolnil ta čas z obiskom v severnih teritorijih Zlate obale, preko Asati dežele.

Potovanje v Nigerijo, koje glavno pristanišče je Lagos, ni bilo preloženo na poznejši čas radi bojazni za princea in njegovega spremstva, temveč iz ožira na velike ljudske množice, ki bi se zbrale, vsled česar bi bilo razširjenje kuge olajšano.

Pariz pozdravlja Firpa.

PARIZ, Francija, 12. aprila. Louis Barthou, prejšnji francoski ministrski predsednik, šestkratni kabinetni minister, predsednik reparacijske komisije, senator in član Francoske akademije, je šel počasi navzdol po Faubourg St. Honore, mimo Elizejske palače, francoske Bele hiše, ko so prihajali odličnjaki, da se posvetujejo s predsednikom Doumergue glede ministrske krize.

Barthou se je s težavo prerinil skozi množico, ki je polnila tlak pred palačo. Nikdo ga ni spoznal. Po svojem huncu je skušal Louis Angel Firpo pregledati pozorišče v bližini palače. Kakorhitro se je pojavil argentinski rokoborec, so zavrili od vseh strani kliči: Tam je Firpo! Naj živi Firpo!

Fordova naprava v Parizu.

DETROIT, Mich., 12. aprila. — Edsel B. Ford, sin Henry Forda, je danes potrdil poročila, da si je nabavila Ford Motor Company zemljo in poslopja, ki bodo služila za sestavljanje avtomobilskih delov v franc. glavnem mestu. Potrebne izpremembe bodo izvedene takoj in dodane bodo nove stavbe. Zemljišče obsega približno šestnajst akrov ter se nahaja ob Seine, približno pet milj od srca mesta.

Kdo ima na vesti smrt petih oseb.

Pet članov družine je bilo zastrupljenih. — Ko je umrl šesti, so prijeli mater kot zastrupljalno. — Sin umira vsled arzenika.

CHICAGO, Ill., 12. aprila. — Nova večkratna morilna skrivnost je prišla včeraj na dan v slučaju družine Cunningham v Gary, Ind. Oče, trije sinovi in ena hčerka so nenadno umrli izza leta 1918.

David Cunningham, star štiri in dvajset let, je bil preveden semkaj v pretekli noči iz Gary. Poslali so ga v Columbus Memorial bolnico, ker je trpel na zastrupljenju z arzenikom. Nato pa so prišli na dan naslednji razvoji: David Cunningham, starejši, mož Ane Cunningham, je umrl dne 2. julija 1918, baje vsled neke žledodčne bolezni.

Izabela, devetnajst let stara hčerka, je umrla dne 1. januarja 1921.

Harry, triindvajset let stari sin, je umrl oktobra meseca 1921, dva tedna pred svojo poroko.

Osemnajst let stari sin Charles je umrl septembra meseca 1922. Deset let stari sin Walter je umrl 28. septembra 1923.

Vsi mrtvi člani družine Cunningham so bili zavarovani od \$2000 do \$3000.

Mrs. Cunningham so privedli semkaj, da se jo zasliši in bila je pridržana za nadaljnje zaslišanje. Soglasno z njenimi sorodniki je bila že več let duševno zmedena. Generalni pravdnik Crowe ter oblasti iz Lake in Porter okrajev so pričele s preiskavo.

Eden razvoj je bil, da so našli veliko posodo z arzenikom na domu Cunninghamovih v Gary. Mrs. Cunningham je pojasnila, da se je rabilo ta strup za posipanje rastlin. Priznala je pomočnikom Crowe-a, da je imela navado hraniti v svoji hiši večje množice arzenika.

Neki lekarnar v Gary je priznal, da je prodal preteklega februarja edini preživel hčerki Mrs. Cunningham, May, večjo množico arzenika.

Coroner Porter okraja je dal povelje, da se ekshumira vsa trupla zamrlih članov družine Cunningham. Zamrli so pokopani v bližini Valparaiso, George Arnold, pomočnik okraj. pravdnika Crowe, je prvi obvestil slednjega o ponovnih čudnih smrtnih slučajih v družini Cunningham. On je bratranec Cunninghamovih otrok.

Arnold je rekel, da je družina Cunningham dolgo vrsto let živevala na svoji farmi v bližini Valparaiso, Ind. Družina je uživala ugled vseh, ki so jo poznali.

Ko so se vedno živeli na farmi, je prišel prvi smrtni slučaj. Umrl je oče.

— Nam se je zdelo to čudno, — je rekel Arnold, — ker nismo prejeli ničesar izvedeli o smrti strica.

— Dve leti pozneje smo dobili pismo, da je Izabela, najstarejša hčerka, bolna in upohitela smo v Valparaiso. Umrla je par dni pozneje.

Samomor pred vratni princesinje.

PARIZ, Francija, 12. aprila. — Zemljiški agent v Nicei, Henri Dayrandes, je včeraj izvršil samomor na kitajski način s tem, da se je ustrelil na stopnicah vile princezinje Radziwill, kar ga slednja ni hotela sprejeti.

RESIGNACIJA FRANC. MIN. PREDS.

Francoski ministrski predsednik Herriot je resigniral, ko so dobili v senatu njegovi nasprotniki 22 glasov večine. — Poincare je vodil boj proti možu, ki je zavzel njegovo mesto. — Novi ministrski predsednik bo najbrž Aristide Briand.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

PARIZ, Francija, 11. aprila. — Ministrski predsednik Herriot je včeraj podlegel sovražni večini v senatu, katerega je pozval, naj ga porazi. Boj proti Herriotu je vodil Poincare, katerega je Herriot izpodrinil.

Herriot je v spremstvu svojega kabineta zapustil senat ter izročil uro pozneje svojo resignacijo predsedniku Doumergue-u, s čemur je otvoril boj za ministrsko predsedništvo, ki bo trajal brez dvoja več dni.

Predsednik republike je zadržal Herriota dvajset minut ter nato poklical k sebi predsednika poslanske zbornice in senata, da se posvetuje z obema, predno bi skušal določiti naslednika.

Kot vrjetnega naslednika Herriota se najbolj pogosto omenja prejšnjega ministrskega predsednika Aristida Brianda.

Blok leve, ki kontrolira poslansko zbornico, ne kaže nikakih znamenj, da bi si želel razpusta parlamenta, in kompromisni kandidat bi si najbrž mogel zagotoviti podporo senata.

Poleg Brianda omenjajo kot možnega bodočega ministrskega predsednika tudi novega finančnega ministra de Monzie-ja, prejšnjega ministrskega predsednika Josepha Caillaux-ja in Julesa Steega, prejšnjega generalnega guvernerja Alžira.

Herriot je izjavil, da ne želi biti nanovo imenovan Painleve, ki bi prišel drugi vpoštev, sploh noče prevzeti tega mesta.

Izbira se mora završiti najprej med voditelji bloka leve, kajti ta blok kontrolira zbornico. Če pa bo senat nadaljeval svojo taktiko ter še naprej poražal kandidate leve, bo izbran kak zmernej.

Ko je prišel Herriot iz Elizejske palače, je bil očitno ginjen vsled slovesa od predsednika Doumergue. Mešto, da bi sedel v svoj avtomobil, da ga povede nazaj na Quai d'Orsay, je zavzel sedež poleg svojega šoferja ter rekel: — Nisem več ministrski predsednik. Lahko sedim, kjer hočem.

Ko je proti temu protestiral njegov glavni tajnik M. Israel, je odgovoril Herriot: — Sedi ti sam v avtomobil. Nisi več činovnik. Francois je bil šofer trem ministrskim predsednikom ter je sedaj več kot pa jaz ali ti. On ima službo.

PARIZ, Francija, 12. aprila. — Po večerji v družbi svojih prijateljev je izjavil včeraj zvečer prej-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 100 din. računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpoložljive na sadnje pošte in izplačuje "Poštni čokolni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpoložljive na sadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljke, ki presegajo PETTISOŠ DINARJEV ali pa DVATISOŠ LIR, dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lir na dan izdaje ni stalna, menja se vsak dan in naglo delovanje; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnapre, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride pošila denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOKAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.00

Denar nam je pošiljati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

63 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6997.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčjujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PADEC HERRIOTA

Kabinet francoskega ministrskega predsednika Herriota je resigniral.

Podlegel je napadom, katere je vprizoril proti njemu prejšnji francoski ministrski predsednik, nestrpnost Poincaré, ki je spraval Francijo na rob prepada ter diskreditiral njeno ime po vsem svetu.

Podlegel je ter bil prisiljen resignirati, ker se je lotil najbolj ranljivega mesta v francoskem narodnem življenju.

Da odpornost obupnemu stanju francoskih financ, da prepričani neprestano padanje franka, je sklenil uvesti prisiljen davek na kapital, znašajoč deset odstotkov in sicer potom takozvanega "prosto voljnega" posojila, katero naj bi podpisali vsi domoljubni Francozi, da rešijo svojo deželo. Za slučaj, da bi bil tej gospodi denar ljubši kot pa francoska domovina ter varnost in stabilnost njenih financ, je hotel uveljaviti nadaljne odredbe, ki bi se tikale izključno le kapitalistov, katerim bi prav nič ne škodovalo, če bi jim spustili nekaj krti.

Nadalje je hotel povečati zakonito dovoljeno izdajo frankov za štiri tisoč milijonov frankov, kar bi seveda imelo za posledico inflacijo ali zmanjšano vrednost franka doma in v inozemstvu.

Vsled tega je visel Herriot med peklom in nebom. S svojimi predlogi si je nakopal srd in sovraštvo vseh reakcionarnih slojev, kapitalistov in rentirjev, ki so v Franciji tako pogosti kot gobe po gorkem jesenskem dežju.

Radi svojih poskusov, da sklene kompromis, pa si je nakopal tudi sovraštvo svojih dosedanjih pristavcev, radikalcev, socialistov in komunistov; na kratko rečeno, sovraštvo levega krila v francoskem parlamentu.

Pričelo so se intrige proti njemu. Odstopil je njegov finančni minister Clementel, Poincaré, stari lisjak in nestrpnec, je smatral čas ugodnim, da strnoglavi vlado, ki ga je pregnala s prestola ter mu odvzela najvišjo oblast v deželi.

Francoski senat je bil od nekdaj bolj konservativen kot pa na predem. Zavzemal se je vedno za interese privilegiranih slojev, kapitalistov in sploh onih, ki imajo nekaj pod palecem.

Ko je nastopil Herriot, se je dobro zavedal dejstva, da je prevzel nezavrnjene posledice prejšnjih vlad, ki so spravile Francijo v njene sedanje zadrege.

Naloga je bila preogromna zanj, kot bi bila za vsakega drugega ministrskega predsednika, ki bi prevzel v takih okoliščinah vaje.

Nihče ni domneval, da bo mogel dolgo vztrajati na svojem mestu.

V tem oziru je bil sličen angleškemu delavskemu ministrskemu predsedniku MacDonaldu. Tudi slednji je prevzel zaovoženo politiko in naloge, katerih ni mogel zmagati. Njegove slave je bilo konec nekako po osmih mesecih.

Kljub temu pa so bile zasluge Herriota številne in bistvene.

Pomagal je uveljaviti Dawesov načrt, s katerim so skušali rešiti problem nemških reparacij. Bil je bolj spravljiv glede Nemčije kot menda vsak drugi francoski državnik.

Predalec seveda ni smel iti. Moral je vpoštevati čustvovanjanja francoskih vladajočih slojev ter prirojeno sovraštvo Francozov do vsega, kar je nemškega.

Prvo veliko pomoč je storil, ko je odpravil francosko poslaništvo proti Vatikanu in ko je vsilil Alzacija in Lorenski proste, takozvane javne šole. Rekel je, da morajo vsi Francozi živeti pod istimi postavami in da ne sme biti nobene razlike, nikakih posebnih privilegijev. Popustil je v toliko, da je dovolil posebnega pooblaščenca pri Vatikanu, ki naj bi zastopal interese Alzacije in francoskih provinc.

To je bolj razkazilo rojaliste in druge konservativce kot bi jih katerakoli druga stvar.

To pa je bil tudi pričetek konca njegove vlade. Nasprotniki so čakali le ugodnega trenutka, da lopnejo po njem in sedaj se jim je nakana posrečila.

Proces proti Stjepanu Radiću.

Preiskovalni sodnik dnevno redno poziva na zaslišanje Stjepana Radića, da odgovarja k izpovedam zaslišanih prič. Stjepan Radić, čeprav optimist, računa s tem, da bo moralo za njegove grehe odgovarjati tudi ostalo vodstvo HRSS, ki je odobravalo vsak njegov korak. Vest o razveljavitvi mandata njegove stranke je delovala nanj porazno. Materinjal, ki je zbran proti Stjepanu Radiću, je zelo obsežen, akti od dneva do dneva naraščajo.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZDRAVILSKI ŠVINDLERJI IN POŠTNA UPRAVA.

Will Rogers, neposnemljivi ameriški komik, je nekoč privraval nekatere optimiste k ljudem, ki bi steklenico tekočine za rast las kupili od plešastega brivea. Taki optimisti niso nič kaj redki, kajti drugače goljufi prodajalci patentnih lekov, lepote, in raznih sredstev za zopetno rast ne bi mogli tako izbornu uspevati. V deželi, kot so Združene Države, kjer vsaka država ima drugačne zakone, se morda zdi, da je takim švindlerjem prav lahko biti uspešnim. Toda tu je neka zapreka, ki prej ali slej razdere tudi najbolj prefrigate nakane one sladkobesedne gospode, ki preži na dolarje lahkovernih najvnežev. Da izvedejo svoje nakane, se morajo zdravniški švindlerji posluževati pošte in, ako pošta uprva jim prepove rabo pošte, njihova trgovina prav kmalu konča.

Leta in leta se pošta uprava neprestano trudi, da zaščiti obično pred vsakovrstno goljufijo, pri kateri se rabi pošta. Pri preiskovanju o zdravniških goljufijah se poštni inspektorji obračajo na federalni kemični urad v Washingtonu, ki ima poseben oddelek za preiskave te vrste pod vodstvom Dr. Lyman F. Keblerja. Vsi zdravniški švindlerji prihajajo do take stopnje, da se proti njim lahko izda takozvani "fraud order", tj. povelje poštna uprava, s katerim se kakemu podjetju vsled njegovega goljufivega posla zabrani nadaljnja raba pošte. Oni, ki so se pregrešili, jasko pogostoma prenehajo delovati, čim opazijo, da so pod nadzorom; nekateri hitro spreminijo svoje metode, tako da niso več splojkljivi.

V teh zadnjih mesecih je poštna uprava zabranila pošto rabo rem zdravniških podjetjem. Vsako izmed njih je izvrševalo nečedne posle; ena trdila je oglaševala zdravljenje potom radija. Druga je prodajala neko laži-zdravilo proti jetiki in tretja tako zdravilo proti raku. Trdila, ki je dozdnevno prodajala radij, se je imenovala International Radium Company. Ponužala je na prodaj zvitek, v katerem se baje nahaja 5 odst. čistega radija, za ceno \$15. Čisti radij se seveda sploh ne prodaja na trgu, marveč le v obliki zmesi. Radium bromid, tj. ona zmes, ki jo zdravniški navadno rabijo za zdravljenje nekatereh bolezni, velja približno \$8.000 za vsak gram. Poštni inspektorji so našli, da ono, kar je trdila prodajala, je bila neka prst, ki jo je trdila dobivala iz Nevada za devet in pol centa funt. Na tak način je International Radium Company zaračunala svojim kalinom \$15 za nekaj prsti v vrednosti 6 centov. Snov ni bila niti radio-aktivna, ali trdilo se je, da ozdravi vsako bolezen, uštevši tukerkuulo in raka.

Drugo podjetje, ki je prodajalo lek proti jetiki, dok, niso poštni inspektorji posegli vmes, se je zvalo Whittington Consumption Cure. Whittington sam ko so ga poštni inspektorji vprašali za formulo, je priznal, da glavna sestavina zdravila je bilo jabolčno listje. Cena, ki se je zaračunajala za enomesečno lečenje štiri steklenice, je znašala \$25. Preiskava je dognala, da vrednost vsake steklenice je bila manj od 18 centov. Oglašila trdila se se kaj radi sklicevali na razna priporočila pisma, in v tem pogledu je vredno prečitati poročilo na glavnega poštarja, s katerim se priporoča, da se izda "fraud order". Tu se pravi med drugim:

"Preiskave poštna uprava so ponovno dokazale, kako malo zanesljiva so priporočila pisma (testimonials), s katerim razni strokovnjaki priporočajo ta ali oni lek, ki se prodaja potom pošte. Izkušnja poštna uprava uči, da naj bo dozdnevni lek še tako malovereden, se prodajalec vendarle vedno posreduje priiskrabeti si velike število priporočil s strani dobrohotnih nestrokovnjakov, ki

pojejo hvalo o dozdnevni čudežnih ozdravitvah. Neka trdila je, na primer, nekak prodajalec dozdnevno zdravilo proti jetiki, ki je obstojalo iz navadne vode iz vodovoda z nekaj sladkorja in soli, božnik pa je imel rabiti lek s tem, da vbrizga nekaj kapljic v oko, — in vendar je dotična trdila dobila nešteto priporočilnih pism od svojih odjemalcev.

"Strokovnjaki izjavljajo, da so jetični ljudje najbolj radodarni pisarji priporočilnih pism."

Laži-zdravilo proti raku, ki smo ga zgoraj navedli, je bil Bur-neside's Purifico. Tudi v tem slučaju so se oglašali sklicevali na priporočila pisma. Poročilo poštna uprave poudarja tu zopet nezanesljivost takih priporočil in v dokaz navaja slučaj, ko so neki slepeči pisali prodajalen, da se jim zares zdi, kakor da jim zrastejo zopet nove oči vsled takega leka, ki so ga kupili. Ta lek, ki se je priporočal proti raku, pa je obstojal le iz olivnega olja, vode in alkohola.

V zadnjem času je občinstvo potrosilo mnogo denarja za razne ilovice za olupljanje polti (complexion clay). Taki preparati se prodajajo pod raznimi lepodonešnimi imeni. Kemiški laboratorij ameriške zdravniške družbe je nedavno analiziral sestavine petori ee najdražjih preparatov, kateri vse obetajo kupeu novo in krasno polt v neverjetno kratkem času. Izvzemli en sam slučaj, se ni v njih našla nikak druga sestavina razum ilovice, vode in dišave. Vse te lepotne ilovice so bistveno bile zmesi ilovice in vode, z drugimi besedami ono, čemur se po domače pravi blato. One ženske, ki mislijo da jim bo ilovica pomagala do lepote, naj se podajo v najbližje lekarno in tam kupijo funt kaolina (suhe ilovice v prahu). Stalo jih bo 20 centov in, ako ji primešajo isto teko vodo, potem bodo imele dva funta lepotne ilovice, enake glede olupševalne vrednosti in mnogo čistejše nego kakršnikoli produkt, ki se prodaja na trgu za ceno od \$2 do \$10 za funt. Ako hočete, lahko dodajo par kapljic dišave.

Neki jako priporočani preparat, imenom Vilane powder, je bil pred leti analiziran od državnih kemičarjev v North Dakoti. Ti so našli, da je slo za navadno zmes pralne sode, pečne sode, navadne soli in sodium solicylate, parfimirano s timolom. In to se je občinstvu prodajalo kot "koncentrirano močeno antiseptično razkužilo." Neki drugi preparat je slovel pod imenom Eptol; našlo se je nedavno, da je to parfimirana zmes zmletega mila in boraksa. Lepotilo za kožo, ki se je prodajalo pod imenom Amarol, je obostojalo iz 95 odst. pšenove soli in 5 odstot. boraksa. Vreden je bil en cent, a prodajal se je za \$1.

Pred nekaj leti je bila navada, da so nekateri izmed prodajalcev goljufivih patentnih lekov dajali natiskati oglase v časopisih v obliki novinarskih vesti. Poštna uprava je temu storila konec. Sedaj smejo časopisi objaviti le oglase v pravem smislu besede in, ako se kak plačani oglaš objavi v obliki članka, tedaj treba spodaj navesti besedo "Advertisement."

Nazadovanje porodov v Franciji in Nemčiji.

Izšla je statistika francoskih porodov za leto 1924, iz katerega izhaja dejstvo, da je število porodov v zadnjem letu zopet nazadovalo. Leta 1924 se je rodilo v Franciji 752,911 otrok. Število dece je padlo v primeri z letom 1923. Za 72.000 duš Istočasno poročajo iz Nemčije, da se je tudi tamkaj število porodov znatno skrčilo in da se na kajajo nemška mesta glede porodov dames na istem mestu kakor da, naj bo dozdnevni lek še tako malovereden, se prodajalec vendarle vedno posreduje priiskrabeti si velike število priporočil s strani dobrohotnih nestrokovnjakov, ki

Peter Zgaga

Herriot je resigniral.

Kot bivšemu socialistu mu niso zaupali niti socialisti niti nasprotniki socialistov.

Njegov politični sorodnik Mussolini je še vedno v sedlu. Italijanski kralj ima kljub svoji malenkostni postavici jako trdo hrbtenico. In mera italijanske potrpežljivosti ne bo še tako kmalu polna.

Mimogrede naj omenim, da "Naš Dim", ki se kadi po Downtownu, nima več unijskega znamenja.

Gospodje, ki ga prepričavajo, so tako veliki prijatelji delavcev, da ne privoščijo niti enemu unijskemu delavcu zaslužka.

Vse hočejo sami opraviti: pisati, staviti, razpošiljati in kolektati.

Vse hočejo sami. In zastranega bodo tudi kmalu sami.

V Jugoslaviji se je po vojni spočela Orjuna. To je ime, sestavljeno iz prvih zlogov dolgega imena — Organizacija Jugoslovanskih Naeionalistov.

Orjunaši zasledujejo isto politiko kot italijanski fašisti.

Slovenski orjunaši so za srbstvo bolj vneti kot je Pašič.

Slovenski orjunaši je jezen na svojo mater, ker je bila slovenskega rodu.

Slovenski orjunaši bi prelil za srbstvo svojo kri, dočim bi za pravice svojega naroda niti z mazincem ne ganil.

Slabi so laški fašisti.

Toda če bi imel voliti med slovenskim orjunašev in laškim fašistom, bi mi bil Lah ljubši kot pa izdajalec rodne zemlje.

Koverta oznanja svetu, da bo letos v svetem letu romal v Rim. Če rimski papež sploh ve, da je v Ameriki par tisoč Slovencev, in če jim hoče izkazati hvaležnost za katerokoli stvar, naj pridrži patra Koverto pri sebi.

Ameriški Slovenci bi nikdar ne pozabili tega njegovega dobrega dela.

Ni ga bolj varčnega stvora na svetu kot je ameriško dekle.

Z obliko štediljo, da je že kar od sile, in sedaj so sklenile, da bodo poleteli celo brez nogavic.

Pred 10. leti je potrebovala ženska za svojo obleko štiri jarde blaga.

Sedaj pa lahko obleče mati s štirimi jardi sebe in svoji dve hčeri.

Iz Londona poročajo, da je umrl v tamošnji okolici človek, ki je zapustil testament, v katerem je odločno poudaril, da ne sme noben izmed njegovih sorodnikov žalovati za njim.

Ta pripomba je bila skoro brez potreba.

Svojim sorodnikom je namreč zapustil premoženje v znesku več milijonov dolarjev.

Žalovali niso za njim. Kvečjem jezni so bili, ker jim ni že prej ustregel ter zavedno zatislil oči.

Pater Koverta je objavil spored velikonočnih pobožnosti. Pred vsem je poudaril, da bo ma Velikonoč kolekta.

Tako zastran lepšega je tudi omenil, kdaj bo spoved, obhajilo, maša in vstajenje.

Najbrž je pošteno ozmerjal stavea, ker mu ni besede "kolekta" debelo natisnil.

Na svetu je dosti nevarnih stvari. Jako nevaren je tudi aeroplan, ki pa z vsakim dnem nevarnejši postaja.

Baš včeraj sem čital, da sta se dva v aeroplanu poročila.

Najstarejši sin bivše avstrijske cesarice Cite se je začel učiti srbohrvaščine.

Boljšega ni mogel storiti kot to. Bo že vsaj razumel Jugoslovance, kaj mu bodo povedali, ko se bo akual povzpeli na prestol.

RESIGNACIJA FRANC. MIN. PREDS.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Šnji francoski ministrski predsednik Paul Painlevé, sedanji predsednik poslanske zbornice, da ne bo sprejel ministrskega predsedništva, kateremu se je odpovedal Herriot.

— Preveč sem se udeleževal političnih bojov, — je rekel, da bi mogel sprejeti ministrsko predsedništvo.

V naslednji vladi bo najbrž Aristide Briand minister za zunanje zadeve, Paul Doumer minister financ in de Monzie justični minister.

Predlagani dogovor med petimi silami za pomirjenje Evrope je ogrožen vsled padca ministrskega predsednika Herriota. Senat, ki je povzročil resignacijo Herriota, hoče ministrskega predsednika, ki bo drugače postopal z evropsko politiko.

Neposredni vzrok padca Herriota so bile finančne težkoče, a v predvoranah so splošno govorili, da je imelo 162 senatorjev, ki so glasovali proti Herriotu, v mislih tudi njegovo inozemsko politiko. Pogajanja, ki naj bi dovedla do mirovne pogodbe med petimi silami, so zadela na več opozicije v senatu kot je bilo videti na zunaj.

Tridesetimi ali štiridesetimi senatorjem, ki imajo izza petka v svojih rokah ravnotežje sile v Franciji, se je zdelo Herriotovo postopanje s poreskim položajem skrajno nezadovoljivo. Ti senatorji izjavljajo, da bi moral najprej zagotoviti dogovor med tremi silami, Anglijo, Francijo in Belgijo, ki bi bil kmalu uveljavljen pred tremi meseci.

Da se omogoči kljub opoziciji ostalih članov angleškega kabineta privoljenje angleškega ministra za zunanje zadeve Chamberlaina bi se morala Angliji obljubiti, da je Francija pripravljena skleniti dogovor med petimi silami ali še obsirnejši dogovor, vključno Nemčijo, a le v slučaju, da bi Anglija in Francija sklenili medsebojni varnostni dogovor.

Kar se tiče candidature ministrskega predsednika, se zavzemajo ti senatorji za prejšnjega ministrskega predsednika Brianda, katerega smatrajo za spretnejšega posredovalca kot pa Herriota. Predsednika Doumergua so obiskovali včeraj razni politiki, med njimi senator Henri Cheron, ki je predlagal nezaupnico, vsled katere je Herriot padel.

Predsednik Doumergue se še ni odločil, komu naj poveri sestavo kabineta. Povratak Herriota je malo vrjeten. Med onimi, ki so se posvetovali s predsednikom, je bil tudi Theodore Steeg, prejšnji generalni governor Alžira.

Iz Jugoslavije.

Kongres bojnikov v Zagrebu.

Na zboru rezervnih oficirjev in bojnikov, ki se je vršil te dni v Beogradu, je bilo sklenjeno, da se prihodnje leto skliče v Zagreb kongres rezervnih oficirjev in bojnikov cele Jugoslavije. Udeležniki morajo priti na kongres v uniformah in z vsemi odlikovanji. Na ta način naj bi se manifestirala solidarnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, zastopanih v tem združenju.

Parni mlin v Vinkovcih pogorel.

Pred kratkim je v Vinkovcih pogorel parni mlin tvrdke Ivetča & Vereš. Gasileci so rešili stroje in nekoliko žita. Škoda znaša pol milijon dinarjev. Mlin je bil zavarovan.

Prva žena kot rudarski inženir.

Te dni je položila na montastični visoki soli v Leobnu drugi državni izpit z odliko Ela Latal iz Prijedora v Bosni. To je prvi slučaj, da se je ženska posvetila temu težavnemu pokliu, kar pričeva vsekakor o izredni nadarjenosti in volji.

Požar v ladjedelnici v Kraljevi.

V ladjedelnici v Kraljevi je te dni izbruhnil požar, go.

ki se je vsled močne burje hitro razširil, ter v kratkem času uničil celo leseno postopje. Tudi stroji in žage so skoraj popolnoma uničeni. Mornarji in domače prebivalstvo so sicer pričeli energično gasilno akcijo, vendar je postopje pogorelo do tal. Zgorač sta tudi dva motorna čolna ter lepi borov gozd na sprehajališču Oštro.

Smrtna kosa.

Iz Milwaukee, Wis., nam naznaja Mrs. Sofija Posh, da je umrl njen oče Frank Jutraš, ki je bil petnajst let metliški župan, ter je tudi v politiki igral važno vlogo.

NAJBOLJŠO PRILIKO

za obisk stare domovine nudi Vam veliki izlet v Jugoslavijo, katerega priredi naš zavod z najlepšim in najudobnejšim parnikom —

"PARIS" dne 16. maja.

Vse potnike bo spremljal en naših v tem skušenih uradnikov do Ljubljane oziroma Zagreba.

Odločite se pravočasno da Vam zamoremo preskrbeti najlepše kabine.

Poslužite se te izvanredne prilike in pišite za nadaljna napodila na:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Fr. Milčinski:

Ptčki brez gnezda

(Nadaljevanje.)

Mostru Pircu je migljalo pred očmi. Kakšna je ta reč; zapodila je fanta, pa je fant vendar-le pri njej? Kaj se to pravi O te ženske! — Občutki, ki so ga obhajali pri branju, so se nemalo skladali s prijetnim razpoloženjem, pridobljenim v krogu malega obrta. — Nič ko skrbi in težave! — je globoko vzdihnil. Pa se je kaj zavedel, da ogroža svoj ugled in vzgojne uspehe, ako se spričo vajence vda mehkužnemu jadikovanju. Udaril je z roko po blazini in se zdrzil: — No, ali bo kaj? Kosilo daj na mizo!

Peter je hitel ubogati in potem sta jedla in jima je dišalo, kakor pač more dišati kosilo, ki se kuha samo, medtem ko se vozi kuharica po železnici.

Vlak je drčal med kratkimi postajami. Pircu je nepremično gledala skozi okno, pa ni videla ne gozdnatega gričevja, ne močvirne ravnine, ne belih cest in ličnih hiš ter prijaznih cerkva, le velika skrb za bolnega sina ji je polnila glavo in misel, kako jo bo sprejel.

Ko je bila prišla na dan tatvina in ni moglo biti dvoma, da je tat lastni sin — tedaj je bila res ogorčena in ji je ogorčenje skoraj prevladovalo druge čute. Ali ko se je poleglo prvo razbarjenje in so se razodevale podrobnosti, ki so pričale, da je bil Tonček le otrodne v rokah premetenejšega tovariša, sta prišli na površje ljubezen in skrb.

Okdraka, ko sta ga dobila od tebe k sebi, ji je bil res nekako tuj. Njegovo navzočnost je pač čutila v obilnejšem delu in večjih troških, razočarana pa je bila, ko za delo in stroške ni takoj dobila pričakovanega plačila in prijaznosti otroka. Polagoma se je nanj privadila, da ji ni bil vsaj več na poti, kakor v začetku. V zadostneje ji je bilo, če muje dišala jed, če je dobro spal. Privoščila mu je vse. Ali bolelo jo je, da ni deležna one otroške ljubezni, ki jo je videla pri drugih. Da bi šarečega lica k njej prišel, kakor drugi k svojim materam, da bi se je oklenil in hupenel po poljubih kakor drugi, da bi v svojih majhnih stiskah pri njej iskal zavetja kakor drugi! Zakaj ni bil tak kakor drugi?

Ali pa le ona ni bila enaka drugim materam? — Pa saj ga je imela rada! Pogrešala ga je na vseh koncih in krajih: postelja njegova prazna, prazen njegov stol pri mizi, prazen prostor pri polici pred oknom, kjer se je učil in delal svoje naloge, in od nikoder njegovega glasu — ali so jo malo bolele te praznote?

In ko ji je slednjič razodelo prvo pismo sestre Mice vse gorje mlade zbegane duše, ki se boji lastnega doma in obupava, in da sta ji najdeni denar in gnezdece v drvarnici živo pričali o bojih njenega edinega, tačas se ji je vzbudila iz morja skrb in bolečina ona silna materinska ljubezen, ki tvori iz matere in otroka eno samo bitje, in ni stvari na svetu, da bi jo omajala.

S postajice se je po bližnici podvzela na dom sestre Mice. Bil je nekdanji tudi njen dom. Lepa vrsta let je že pretekla, odkar ga je zapustila in šla po zaslužku, marsikaj se je izpremenilo. Sestre Mice rajni mož je bil umrl v Ameriki; odtod ji je bil poslal nekaj tisočakov, tudi zavarovalnino je dobila za njim, pa je marsikaj popravila pri hiši, postavila gospodarska poslopja, prikupila je sveta. Ali navzle vsem izpremembam je dom ostal — dom. Krajina je ostala ista in zrak je ostal isti in vonj — sto in sto spominov na mlada leta ji je budil ta vonj — in skupina glasov, ki ji je udarjala ob uho, od ljudi, živali, mlina, narave, ji je bila vajena in znana — vsak kraj ima pač svojo harmonijo zvokov. Že dolgo je bila proč odtod, tudi navzkriž sta bili medtem še večkrat s sestro Mico, vendar se je še čutila tod domačo. Prestopila je hišni prag, stala je v hladni veži, iz kuhinje se je kadilo in dišal je dim kakor pred dvajsetimi leti, okoli ognjišča se je sukala stara Rozala, ki je bila že njo pestovala. Sestre ni bilo videti.

Pirčeva se ni mudila, ubrala jo je po tseh starih stopnicah na vrh, kjer je imela sestro svojo izbo in je slutila tudi svojega sina. In ko je hitela gori, so ji pričakovanja in žalosti in strah stisnili srce in grlo, zajela je in solze so ji zalile oči. Kako je s Tončkom? Ali je prišla še pravčasno? Ali se mu je poslabšalo? Ali je ne bo več spoznal?

Postala je pri vratih, ničesar ni bilo slišati, tiho jih je doprla.

Sestra Mica je sedela pri postelji; okrenila je glavo, vstala in po prstih prišla k Pirčevi. Resno in strogo je gledala, Pirčeva pa se ti mogla držati, padla je sestri okoli vratu in zaihtela tako na glas, da je sestra Mica prestrašena pogledala proti postelji, položila prst na usta in potisnila Pirčevo pred sabo iz izbe na širok hodnik in zaprla za sabo dur.

— Malo je zaspal, — je rekla sestra Mica, — tako je potreben spanja, kakor riba vode, pa je revček zbežan, da se venomer plači v spanju.

Pirčeva je stiskala sestri roko in hitela izpraševati: — Kako mu je? Ali je nevarno? Ali ima zdravnik? Ali naj ponj brzojavi?

— Okrožni zdravnik je bil danes depoldne pri njem. Prihaja vsak teden dvakrat. V vsaki drugi hiši leži otrok za grlo in ker ne pazijo ali bolezen celo prikrivajo, jim otroci moro kakor za kugo. Košakovim so v štirinajstih dneh kar tri pokopali.

— Kaj pravi zdravnik? — je nestrpno povzvedovala Pirčeva.

— Kaj! Lahko se obrne tako ali tako. Zdravila je zapisal, recept sem že dala potu; naročil je, kaj sme jesti in kaj ne in kako je treba paziti.

Pirčeva je gimjena božala sestri roko. — Bog ti plačal ljubezen in trud! — Saj me ne boš zapodila, če tu ostanem in strežem Tončku?

— Matera ne bom gonila od sina, sama veš, da ne! Strežem mu jaz tudi rada. — Kaj pa počneš tvoj, on?

— Kar hoče! Pogledaj, sestra, ti le zadnji dnevi so bili zame huda šola, v tej šoli sem se naučila, da je v zakonu otrok prvi, nanj morata najprej gledati zakonska, potem šele drug na drugega.

V skupni skrbi za Tončka so se izgubila sestrina malenkostna medsebojna nasprotja. Ves čas ko sta se memili, je teta Mica priloščevala k vratom. Zda je namignila sestri, naj bo tiho, odprla je počasi duri, pogledala je proti postelji, z roko velela sestri, naj ostane, kjer je, in po prstih šla k postelji.

Tonček se je nemirno premetaval, oči so mu begale po sobi. Odejo je bil zbral raz sebe, teta ga je skrbno dela in ga potolažila: — Lepo pridno ačaj, moj Tonček! — Eno roko mu je položila na njegovo roko, drugo na razgredo čelo. Tonček jo je krčevito prijemal za roko in ječal: — Teta, teta! — Ljubeznivo ga je mirila, pravila mu je, kake radosti se mu obetajo, ko napenja spodaj v kuhinji Rozala vso svojo v teku dolgih let pri prejšnjih in ljudeh pridobljeno učenost, da skuha bolnemu Tončku čim okusnejšo in krepkejšo kurjo juho. Ta in lipov čaj sta še vsakega pozdravila in bosta Tončka tudi, da bo hitro, hitro zdrav. Ko bo zdrav, pa dobi zajčka, lepega belega zajčka, dolga ima ušesa in z njimi miga in deteljičo muji in smreček se mu trese; pomaga z ušesi, počene se malo naprej in spet muji deteljičo in miga z ušesi in mehko ima dilačico, tako mehko. — Teta mu je govorila enakomerno, počasi, zategujoče, kakor da mu poje, in Tonček se je utolažil, namniti se mu anekrošili v na-

smeh, ležal je mirno, veke so mu lezle vkupe. Kar je planil kvišku, se oklenil tete in pričel kričati: — Teta, teta, nikar! Ne grem domov, oče me bodo!

Pirčeva ni bila zunaj strpela, tiho se je pomaknila v sobo in bliže in bliže k postelji; kakor v molitev sklenjeni roki je pritisnala na drhteči ustnici in gledala s široko dprtimi očmi. Pa jo je uzrl sin Tonček in zdramilo so se mu spomini na prestano in še mu grozeče trpljenje pri starših, tropetaje je iskal zavetja v naročju dobre tete.

Milo je zavekala mati in si pokrila lice z rokama, zgrudila se ob postelji na kolena in sklonila glavo v bele rjuhe.

Teta Mica je mirila dečka: — Tonček, moj fant, nikar se ne boj! Ničesar ni hudega, mama je prišla, rada te ima. Saj si moj in ostaneš pri meni, dokler boš hotel. Pogledaj, mama se joka; daj ji roko, pobožaj jo, bolj te ima rada kakor misliš!

Prijela mu je roko in jo nesla h glavi njegove mame, majhna vroča roka se je vdala ljubeznivi sili in je pobožala mater. Mati je zgrabila rokico in si jo pritiskala na oči in na usta in jo močila s solzami.

Teta Mica je položila dečku glavo spet nazaj v blazine in ga lepo edela. — Le čakaj, zdaj si zbužen, mamica ti prinese juho.

Pirčeva mama je poslušno vstala, si obrisala oči in stopila po stopnicah dol v kuhinjo. Stara Rozala je stala pri ognjišču in si trla s predpasnikom pot. Ko se ji je Pirčeva dotaknila rame, se je počasi obrnila in ji brez začudenja pokimala: — Ali si ti?

Pirčeva je vzela s police skledico, iz predala žlico — vse je bilo kakor pred dvajsetimi leti — in Rozala je brez besedi iz lončka nalila v skledico juho in poleg dobrohotno pripomnila: — Ali tebi tudi naliham? — Pirčeva je odkimala, da ne in odhitela nazaj po stopnicah.

Tonček je sedel na postelji in imel hrbet zaslonjen z blazinami, glava mu je klonila na stran, teta mu je prijazno prigovarjala: — Mama ti je že prinesla juho, glej, tako je dobra, da bi jo angelci jedli, če bi jo imeli! — Pregrnila je prednji prt, vzela skledico in pomešala juho, zajela je, pokusila, popihala in varno nesla žlico Tončku k ustom. Pa se mu je gabil duh in prijelo so ga slabosti, bledega kakor stena; kakor meh so mu šla pljuča in mrzel pot mu je stal na čelu.

Ženski sta ga držali in brisali, teta Mica z mirno, skrbno preudarnostjo, saj je bila vajena se kretati okoli otroka, ki ga je negovala od prvih dni vso dolgo vrsto let — lastna mati pa razburjena in obupana, vsak hip pripravljena vekati in stokati, za vse drugo nerodna. Zavedala se je tega in hudo ji je bilo.

(Nadaljevanje prihodnjici.)

Močni viharji v Dalmaciji.

Iz Splita poročajo, da vlada v Dalmaciji že več dni močna burja, ki bo bržkone trajala še nekaj časa. Posledica burje je močen padec temperature ter je na otokih Braču in Hvaru padel celo sneg, ki pa je kmalu izginil. Nemadni mraz je napravil precej škodo.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

mo se skoro razprodal. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga bo še imel, naj ga takoj odda, ker ga je le še par sto iz vodov zalogi. Cena s poštnino vred 40 CENTOV.

Oni naši matopiziki, ki se niso naročili kolektivno, naj se pohitijo, da ne bo prepozno. SLOVENSKO PUBLISHERING CO. 62 Cortlandt St., N. Y. C.

NARODNI PARK V MONTANI

Slika nam kaže prizor iz Glacier narodnega parka v Montani. Le-dnik sta odkrila Mr. in Mrs. Grinner, ki ju vidite na sliki.

Po metodah indijskih fakirjev.

Ruski častnik je živel štiri leta v Indiji ter se je izvežbal za fakirja. Pri njegovih predstavah so navzoči tudi zdravniki, ki nikakor ne morejo pojasniti "čarodejstev". Ogromen naval k predstavam. Ženska, ki ni znala risati, se je izpremenila v izbornu umetnico.

Mlad ruski častnik, nekdanji zdravniški kandidat, je prišel na umiku Kolčakove armade v Tibet in od tam v Indijo. Tam je našel budistične menihe, našel v njihovih samostanih zavetisce ter se izvežbal tekom štirih let v pravega indijskega fakirja. Ko je čutil, da je dosegel svojo nalogo, dobera, se je podal po svetu. Nastanil se je v Parizu in Berlinu ter jel javno nastopati pod imenom Ibu-Ali-beg.

Njegova predavanja so odkrila ljudem marsikatero tajnost, katere si niso znali pojasniti sami. Pri njegovih predavanjih so bili vedno navzoči tudi zdravniki. — Ibu-Ali-beg je pred njimi delal praveate čudeže. Stori je, da se mu je telesna temperatura zvišala ali znižala v poljubni meri. Pri teh poskusih mu je pomagala samo drobna srebrna kroglica, katero je stiskal in opazoval ter pri tem postajal raztresen. Mož je celo trdil, da se je na ta način nekoč celo rešil legarja. Zatiral je s srebrno kroglico vročino takoj po prvem pojavu. Drugi čudež Ibu-Ali-bega so iglo, s katerimi prebada svoje meso, ne da bi pri tem izgubil samo kapljico krvi. Da ne sumijo ljudje v pristnost čudežev, jim dovoljuje mož, da sami zabodejo iglo v meso na roki, nogi ali katerem drugem delu njegovega telesa. Končno se Ibu-Ali-beg peča s hipnotizmom. — Njegov vpliv na množice je tako velik, da izziva praveate čudeže. Ljudje naprimer pojo na njegov ukaz najtežje arije iz oper in pesmi, dasi niso peveci in mimajo skoraj niti glasu.

Občinstvo se za njegove produkeje silno trga. Radovedneži se zadovoljujejo celo s tem, da smejo sedeti na tleh ali celo čepeti v kakem kotičku, samo da si navzoči pri njegovih predavanjih. Najbolj intedasantno je pa to, da poudarja Ibu-Ali-beg aksiom, da čudeži sploh ne eksistirajo.

Pretežni del našega duševnega življenja — po njegovem kar devet desetih — spada k podzavednemu delovanju skritih človeških sil. Naša znanost in veda je tako siromašna, da si ne ve raztolmčiti medsebojnega delovanja obeh polovic našega življenja — zavedne in podzavedne. Naš lastni "jaz" je silno kompliciran. V njem koreninijo n. pr. prerokbe sanje. Človek vidi v sanjah vodo. Stara pestunja reče: — Prehladil se boš, — in res, dva dneva pozneje nastopi španska bolezen ali kaj slšnega. Koli boleznih so namreč skrite v organizmu že prej, a občutil jih je le podzaveden človeški razum. Ta je opozoril nezvestnega "jaza" v spanju, ko je bil "jaz" pozoren in je lahko poslušal. Zavest je sprejela to opozorilo in v obliki pojma "voda". Zato je treba znati vplivati na voljo in tujo podzavedno zmčnost, pa so

"čudeži" tu. Treba je le vaje. Neka Berlinčanka, ki sploh ne zna risati, je pod Ibu-Ali-begovim vplivom izgotvila izredno težke risbe. Toda kaj takega se posreči zopet le nekaterim. Da človek lahko izvrši dano mu nalogo, mora imeti že od narave same nek dar. Ta dar spi nekje v zadnjem kotičku naše podzavednosti in ni bistveno nič drugega, nego umetniška zmčnost, o kateri ne ve človek niti sam, ali pa četero odkrije le slučajno. V nasprotnem slučaju je pa hipnotizem brez vpliva na človeka.

GROZNA STATISTIKA

V malem gledališču "Adyar" v Parizu so skicale te dni ženske manifestacijske zborovanje, na katerem so govornice ostro obsodile moralno pokvarjenost francoske družbe ter pozivale na boj proti spolnim boleznim. Naval na zborovanje je bil tolik, da ni bilo v gledališču za vse prostora. Manifestacijske shode so se udeležile vse odlične delavke na socialnem polju. Govornice so naglašale potrebo energične akcije proti demoraliziranju francoskega naroda in pozivale navzoče ženske v boj proti spolnim boleznim. Zdravnica gospa Montreuil - Straussova je navajala statistične podatke pred katerimi mora utihniti še tako namreči klje po nasladi.

V Franciji umira povprečno letno 140 tisoč oseb, med njimi 40 tisoč otrok v starosti izpod petih let. Vsako leto je v Franciji približno 35.000 mrtorojenih otrok. Polovica teh je žrtev spolnih bolezni. Od 1000 žensk, ki se podvržejo ginekološki operaciji, je 70 do 75 odstotk. spolno okuženih. Pariški tisk opozarja da bi morali imeti tudi moški toliko poguma, da stopijo pred javnost s statističnimi podatki o spolnih boleznih, če so bile že ženske tako poštene in odkrite, da so javno razpravljale o svoji nesreči in sramoti. Seveda je malo verjetno, da bi moški sledili temu pozivu, ker operirajo večinoma z dvojnimi merilom. Ženske obsojajo in zaničujejo, če so

velik, da izziva praveate čudeže. Ljudje naprimer pojo na njegov ukaz najtežje arije iz oper in pesmi, dasi niso peveci in mimajo skoraj niti glasu.

Občinstvo se za njegove produkeje silno trga. Radovedneži se zadovoljujejo celo s tem, da smejo sedeti na tleh ali celo čepeti v kakem kotičku, samo da si navzoči pri njegovih predavanjih. Najbolj intedasantno je pa to, da poudarja Ibu-Ali-beg aksiom, da čudeži sploh ne eksistirajo.

Pretežni del našega duševnega življenja — po njegovem kar devet desetih — spada k podzavednemu delovanju skritih človeških sil. Naša znanost in veda je tako siromašna, da si ne ve raztolmčiti medsebojnega delovanja obeh polovic našega življenja — zavedne in podzavedne. Naš lastni "jaz" je silno kompliciran. V njem koreninijo n. pr. prerokbe sanje. Človek vidi v sanjah vodo. Stara pestunja reče: — Prehladil se boš, — in res, dva dneva pozneje nastopi španska bolezen ali kaj slšnega. Koli boleznih so namreč skrite v organizmu že prej, a občutil jih je le podzaveden človeški razum. Ta je opozoril nezvestnega "jaza" v spanju, ko je bil "jaz" pozoren in je lahko poslušal. Zavest je sprejela to opozorilo in v obliki pojma "voda". Zato je treba znati vplivati na voljo in tujo podzavedno zmčnost, pa so

spolno bolne, sami pa vedno najdejo izgovor za svojo bolezen in nočejo priznati, da so čisto oni krivi ženske nesreče.

Poskusi s šimpanzom.

V zoološkem laboratoriju moskovskega "Darvinanum" so delali zanimive poizkuse z umstvenimi sposobnostimi šimpanze. Petletni šimpanz "Joni" se je naučil izbirati med različnimi predmeti one, ki so bili slični drugim, katere so mu pokazali pred eksperimentiranjem. Pred šimpanza so položili tablice v različnih barvah. Eksperimentator mu je pokazal rdečo tablico in opica je vzela od svojih tablic tudi rdečo ter jo prinesla eksperimentatorju. Na ta način so ugotovili, da loči šimpanz barve. "Joni" pozna celo razliko med poedinimi niansami. S temi poizkusi je rešen dolgotrni spor med učenjaki, ki niso hoteli verjeti, da se opica spozna v barvah. Zda je tudi dognano, da so opice razmeroma od vseh živali intelektualno najbolj razvite.

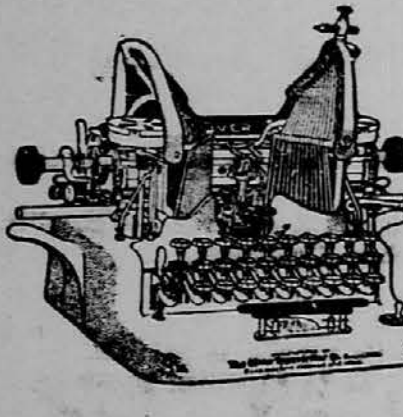
Sneg in mraz v Vojvodini.

V Vrhu pada sneg kakor sred zime. Temperatura je precej padla ter je zlasti zgodnjim vrstam sadnega drevja mnogo škodovala; hud mraz je uničil zgodnji evet. Vinogradom mraz ni škodoval, ker brstje še ni toliko poguzlo. Pšenica je dosti razvita, tako da ji nizka temperatura ni škodovala. Tudi v hrvaškem Primorju je nenavaden mraz.

NAZNANILO.

Rojakom v državi Minnesota naznanjamo, da bo v kratkem obiskal naš zastopnik Louis Vessel iz Gilberta vse slovenske naselbine v železnem okrožju Minn. Rojak Vessel je že naš dolgoletni zastopnik in je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda", prodajati vsakovrstne knjige naše založbe in sploh opravljati vse v naš delokrog spadajoče posle.

Bojakom ga toplo priporočamo in jih prosimo, da mu gredo na roke. Uprava "Glas Naroda"

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.

5 strečico za slovensko trko, č, i, j — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost, TaKoj lah-ko vsak piše. Hitrost pisanja dobiš s vaje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

62 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v zamkah ali gotov denar v savarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 62 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUCNE KNJIGE:

Kneippov domači zdravnik	\$1.25
Naša zdravila	.50
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani	5.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani	7.00
Jugoslavija, 3. zveški, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —	
Zgodovina SHS, 3. zveški, zgodovinski podatki Jugoslovancov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslavana	3.25

POVESTI:

Fabijola ali cerkev v Katakombah	45
Gadje gnezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo veza no	75
Hadži Murat, Tolstojeva povest, prevel Levstik. —	
Kraljica mučenica, trdo vezano	80
Kresala duhov, trdo vezano	70
Karakai, povest iz ruskega	70

Mi plačamo poštnino.

